

Schatgraver in het stroomdal van de Runde

Zelf noemt hij het een droomopdracht: beeldende kunst in het landschap van de Emmer Veenkoloniën, maar Jeroen van Westen (Beverwijk, 1955) zou niet beeldend kunstenaar Jeroen van Westen zijn als hij niet een geheel eigen invulling geeft aan deze droom. Een invulling die zich niet in een paar volzinnen laat vatten, want in zijn plan Was getekend De Runde spelen meer zaken dan alleen het plaats van een stel beelden op sokkels, zoals elders in het kader van de Herinrichting van de Drents-Groninger Veenkoloniën maar al te vaak is gebeurd.

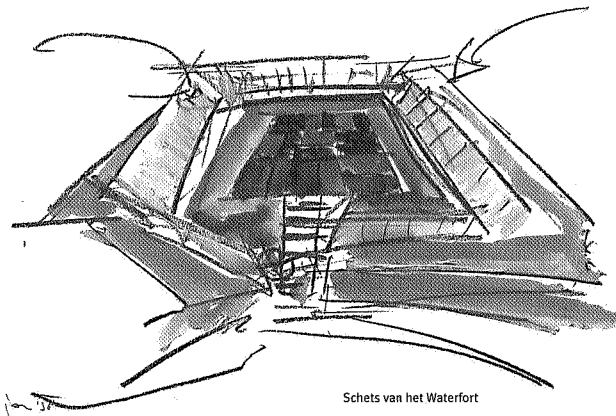
Zo komen in zijn plan aan de orde: analyse van het landschap, landschap als kunstwerk, Kandinsky, de taal van het landschap, punten, lijnen, kleuren, beweging, volumes, de loop van de Runde opgedeeld in kamers en meer begrippen waarmee Van Westen een raamwerk voor beeldende kunst wil laten ontstaan, waarbij door die beeldende kunst de verborgen rijkdom van het gebied zichtbaar wordt gemaakt. Bij het verstrekken van de opdracht aan Van Westen werd verwezen naar het rapport *Verborgen rijkdommen door beeldende kunst aan het licht gebracht*, waarin landschapsarchitect Piet Ziel van de gemeente Emmen zijn filosofie uiteenzet aan de hand van de begrippen Punt-Lijn-Vlak. Ziel gebruikt het begrip 'beeldstructuur'. Ziel hierover: 'Landschapsarchitecten proberen vaak gebruik te maken van de eigenschappen van de plek. Die eigenschappen zijn deels zichtbaar zoals bijvoorbeeld bomen en hoogteverschillen, deels onzichtbaar zoals grondwater en de ontstaansgeschiedenis.' Deze beeldstructuur noemt Ziel de verborgen rijkdom van het landschap. Kunsttoepassingen worden volgens Piet Ziel ingezet om die verborgen rijkdom er-vaarbaar te maken. Bijna een schot voor open doel voor Jeroen van Westen, die zich in zijn werk geïnspireerd voelt door de theorieën van Kandinsky. 'Kandinsky, een van de grote schilders en theoretici van het Bauhaus, heeft zich ingezet voor een theorievorming die toepasbaar zou moeten zijn op alle vormen van kunst en vormgeving. Zijn boeken *Über das Geistige in der Kunst* en *Punkt und*

Linie zu Fläche hebben mij ooit op weg geholpen in het ontwikkelen van een persoonlijk systeem van oriëntatie dat ik hanteer bij mijn kijken, mijn overdenken en het maken van kunst,' aldus Van Westen. Niet verwonderlijk dus dat hij deze theorieën ook verwerkte in zijn voorstel het landschap van de Emmer Veenkoloniën tot kunstwerk te bestempelen. 'Daarvoor heb ik het raster als in *Verborgen rijkdommen* aangegeven, vertaald naar de ervaring buiten in het landschap. Ik kon dan het raster verfijnen en uitbreiden met nog drie wezenlijke begrippen: massa (volume), kleur, beweging (tijd). Hiermee ben ik in staat een analyse van het landschap te maken die in eerste instantie helpt het stroomgebied van de Runde te bepalen. De gevonden lijnen begrenzen de vlakken - kamers - waarin punten van belang zijn voor de oriëntatie in de ruimte en de tijd.'

WATER IS DE GROOTSTE SCHAT

Zoals gezegd, het gebied waar Jeroen van Westen zich over boog is het voormalig stroomdal van de Runde in de oostelijke Emmer Veenkoloniën van het Bargerveen tot Roswinkel. Tot 1940 een ververingsgebied, dat door de daarop volgende mechanische vervening werd 'omgebatterd' tot een kaal en leeg landschap. Of zoals Van Westen het noemt: 'Een

(kunstland)

Schets van het Waterfort

verwachtigvol landschap dat ligt te wachten op nieuwe ontwikkelingen.' Samen met ecooloog Maarten van Wesemael doorkruiste Van Westen het gebied en kwam hij tot de ontdekking dat de belangrijkste kracht tevens de meest onzichtbare is: water. 'De Runde leeft nog sterk in de

